

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему: «Підвищення ефективності використання необоротних активів підприємства»

Виконавець:

студент 4 групи, ЦЗВФН факультету
Яцушко Валерія Олегівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Бабій Олег Миколайович
прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Актуальність теми полягає у тому, що в умовах ринкової економіки, та особливо, нестабільного виробництва, важливим є підвищення ефективності формування та використання необоротних активів підприємства. Важлива роль у реалізації цього завдання відводиться оновленню основних виробничих фондів, оскільки при формуванні їх складу та структури можливе підвищення технічного рівня виробництва та інноваційного розвитку підприємства. Для вирішення цієї проблеми необхідно забезпечити реструктуризацію виробництва та підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі впровадження ефективних форм господарювання та сучасних методів управління виробництвом.

Слід зазначити, що формуванню складу та структури основних виробничих фондів на підприємствах в останні роки приділялося мало уваги. Це призвело до старіння та зниження ефективності їх використання та оновлення. Так, у період реструктуризації економіки наприкінці минулого століття та кризи відбулося різке падіння обсягів продукції, що випускається підприємствами, що, у свою чергу, призвело до різкого зниження виробничих потужностей більшості підприємств.

Метою дослідження стало теоретичне та практичне дослідження підвищення ефективності використання необоротних активів підприємства.

Завдання дослідження:

1. Описати теоретичні основи, сутність та роль необоротних активів у підприємницькій діяльності, методичні основи оцінювання необоротних активів підприємства.
2. Дослідити загальну характеристику підприємства ТОВ «Телекарт-прилад».
3. Проаналізувати основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Телекарт-прилад», як суб'єкта господарювання. Оцінити стан необоротних активів підприємства.

Запропонувати заходи щодо підвищення необоротних активів ТОВ «Телекарт-прилад». Обґрунтувати використані засоби, щодо підвищення ефективності використання необоротних активів підприємства.

Об'єкт дослідження стали основні теоретичні підходи до визначення сутності та ролі необоротних активів у підприємницькій діяльності. Предметом дослідження є теоретико-методичні основи оцінювання необоротних активів підприємства.

Предмет дослідження Методами дослідження стали процеси дослідження використовувались прийоми аналізу і синтезу, а саме: групування, типізація, порівняння, табличний метод.

Методи дослідження При виконанні роботи використовувались такі методи: порівняльно-економічний, монографічний, економіко-статистичний, розрахунково-конструктивний, прогнозний.

Інформаційна база дослідження є офіційні статистичні матеріали, спеціальна економічна література, періодичні видання, монографії, інтернет-джерела, внутрішня інформація підприємства ТОВ «Телекарт-прилад».

Структура та обсяг роботи. Наукова робота має три розділи та складається з 74 сторінки основного матеріалу. В роботі основного матеріалу наведено 20 таблиць, 6 рисунків і 5 формул. Загальний обсяг роботи становить 84 сторінки. При написанні наукової роботи було використано двадцять шість літературних джерел. Практичне значення роботи полягає в наданні практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності використання необоротних активів підприємства. Результати дослідження були опубліковані у тезах та статтях.

Публікації. Результати дослідження були опубліковані у тезах та статтях.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи формування необоротних активів підприємств»** розглянуто загальна характеристика необоротних активів підприємства, сутність та роль необоротних активів у підприємницькій діяльності, джерела формування необоротних активів підприємства.

У другому розділі **«Аналіз необоротних активів підприємства ТОВ «Телекарт-прилад»»** наведено загальну характеристику підприємства ТОВ «Телекарт-прилад», як суб'єкта господарювання, аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Телекарт-прилад», оцінка стану необоротних активів ТОВ «Телекарт-прилад».

У третьому розділі **«Шляхи підвищення ефективності управління необоротними активами ТОВ «Телекарт-прилад»»** запропоновано розробку заходів щодо підвищення щодо підвищення необоротних активів ТОВ «Телекарт-прилад», здійснено оцінку ефективності впроваджених заходів ТОВ «Телекарт-прилад».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

Підсумовуючи аналіз управління необоротними активами підприємства та пошук шляхів для його удосконалення, можна зробити наступні висновки:

1. Тлумачення категорії необоротних активів постійно еволюціонує відповідно до розвитку економічної думки. Сучасне розуміння необоротних активів включає різноманітні матеріальні і нематеріальні ресурси та права, які володіє підприємство і використовує у виробничому процесі. Ці активи поступово передають свою вартість на випускну продукцію протягом

тривалого періоду, який перевищує один рік або операційний цикл. Основна мета використання необоротних активів полягає в отриманні корисного ефекту від їхнього використання.

Необоротні активи відіграють ключову роль у виробничому процесі будь-якого підприємства, суттєво впливаючи на його кінцеві результати. Їх класифікація може здійснюватись за кількома ознаками, такими як: за специфікою обслуговування різних напрямів діяльності, за формами використання у фінансових операціях, за типами функціонального призначення, за методами відображення зносу, та іншими характеристиками володіння та використання.

Особливу увагу слід приділяти активам, що формуються в умовах цифрової трансформації економіки. Це включає ключові аспекти та нові класифікаційні підходи, що враховують вплив цифрових технологій на створення та управління необоротними активами.

Таким чином, розуміння та класифікація необоротних активів є важливим елементом фінансового управління підприємством, спрямованим на оптимізацію їхнього використання та максимізацію ефективності виробничих процесів.

2. Необоротні активи є одним із найсуттєвіших елементів у виробничому процесі будь-якого підприємства, оскільки вони значно впливають на кінцеві результати його діяльності. Ці активи можуть бути класифіковані за різними ознаками, що відображають їхню роль і використання в господарській діяльності підприємства. Перше, на що варто звернути увагу, це характер обслуговування необоротних активів в окремих напрямках діяльності. Вони можуть бути спеціалізовані під конкретні виробничі процеси або послуги, що впливає на їхню вартість та ефективність використання.

Друга ознака класифікації — форми заставного забезпечення кредиту. Необоротні активи часто використовуються як забезпечення для отримання

кредитів або інших фінансових інструментів, що потребують забезпечення активами.

Третя характеристика — основні функціональні види активів, які можуть включати в себе будівлі, обладнання, транспортні засоби тощо. Кожен тип активу виконує певну функцію у виробничому процесі та має свою специфіку експлуатації.

Четверта ознака — характер відображення зносу. Він визначається різними методами амортизації, що впливають на зменшення вартості активів з плином часу.

П'ята характеристика — характер використання у фінансово-господарській діяльності, що визначає, яким чином активи використовуються для забезпечення прибутковості та фінансової стійкості підприємства.

Ці ознаки спільно формують комплексний підхід до управління необоротними активами, спрямований на оптимізацію їхнього використання та максимізацію виробничої ефективності підприємства.

3. ТОВ «Телекарт-Прилад» є провідним виробником сучасних цифрових засобів зв'язку та телекомунікаційного обладнання на національному рівні. Крім того, компанія спеціалізується на виробництві приладів обліку електроенергії, систем авто-парковок і техніки військового призначення. Компанія відома своєю здатністю до постійного вдосконалення та адаптації до новітніх технологій, що підтверджується її активними дослідницькими розробками і впровадженням інноваційних рішень у продукцію.

Внутрішнє середовище організації є критичним фактором, без якого стабільна позиція на ринку стає неможливою. Воно складається з ключових елементів, які включають управління, персонал, виробництво, фінанси, маркетинг та облік. Загалом, показники техніко-економічної ефективності підприємства демонструють позитивну динаміку протягом періоду: збільшується продуктивність праці, покращується фондівіддача та коефіцієнт оборотності обігових коштів.

Однак, серед негативних аспектів слід зазначити значний спад рентабельності продажів. Аналізуючи ефективність використання необоротних активів, можна зробити наступні висновки. Ця ситуація пояснюється тим, що середньорічна вартість необоротних активів зростає швидше, ніж чистий дохід від реалізації. Така тенденція може вважатись негативною, оскільки віддача від активів зменшується. З іншого боку, це може свідчити про процеси оновлення необоротних активів підприємства, що підтверджується проведенням аналізом стану та відтворенням необоротних активів. Аналіз фондів віддачі необоротних активів, який був проведений у попередньому розділі, показав зниження ефективності використання як загальних необоротних активів, так і основних засобів зокрема. Незважаючи на те, що оновлення активів відбувається швидкими темпами, зростання обсягів виробництва та реалізації відбувається повільніше, ніж зростання вартості необоротних активів. Ця ситуація вимагає нашої уваги до внутрішніх організаційних процесів як можливої причини зниження ефективності використання необоротних активів. Також важливо враховувати, що кожен окремий елемент необоротних активів має свій індивідуальний вплив на рівень ефективного використання необоротних активів підприємства.

Протягом 2020–2022 років компанія ТОВ «Телекарт-прилад» виявила ознаки зниження фінансової стійкості, що відображається у зменшенні коефіцієнтів маневреності власного капіталу. Коефіцієнт фінансової автономії, що відображає частку власних засобів у загальній сумі, знизився на 0,2617 протягом цього періоду. У період з 2020 по 2021 рік цей показник підтримувався на прийнятному рівні, але до 2022 року він знизився нижче встановленого нормативного значення. Аналіз коефіцієнтів оптимального співвідношення власного та залученого капіталів підтверджує погіршення фінансової стійкості компанії ТОВ «Телекарт-прилад» у 2022 році. При формуванні оптимальної програми виробництва керівництво підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» віддає перевагу тим продуктам, які приносять

найбільші прибутки або доходи. Однак реалізація цієї оптимальної програми часто обмежується наявністю «вузьких місць» у певних комбінаціях продукції. З урахуванням широкого асортименту виробництва, оптимізація планування за будь-яким критерієм стає складною задачею через багатофакторність поставленого завдання.

Запровадження заходів щодо удосконалення управління необоротними активами через автоматизацію системи планування обіцяє покращити використання необоротних активів на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад». Це дозволить зменшити негативний вплив на процес виробництва, підвищити ефективність використання ресурсів та збільшити загальні фінансові показники підприємства. Запровадження ребрендингу для необоротних активів має певні переваги. Оновлений імідж компанії підвищує споживчу цінність продукції. Ребрендинг сприяє удосконаленню управління активами і адаптації до нових умов ринку. Разом із цим, зміна бренду сприяє покращенню взаємодії зі співробітниками та клієнтами. Завдяки реалізації запропонованого заходу ТОВ «Телекарт-прилад» зможе значно збільшити обсяги продажу продукції шляхом модернізації торгової марки. Впровадження цього заходу призведе до зростання фондоддачі та фондоємності, що, в свою чергу, підвищить прибутковість від реалізації продукції. Термін окупності проекту становить менше року, оскільки цей захід не потребує значних інвестицій.

Практичні розрахунки підтверджують доцільність проведення ребрендингу, адже саме він сприяє підвищенню попиту на продукцію серед клієнтів. Це призводить до завантаження основних засобів і збільшення обсягів виробництва, що позитивно впливає на показники фондоддачі, фондоємності та фондорентабельності. Після впровадження ребрендингу показник фондоддачі склав 1,071, що на 0,02 більше, ніж до змін. Це свідчить про збільшення обсягів виробництва продукції та ефективніше використання основних виробничих ресурсів підприємства. Також спостерігається позитивна тенденція щодо показника фондоємності. За умов

реалізації заходу цей показник становив 0,297, що на 0,14 вище, ніж до впровадження змін. Це вказує на ефективне використання основних виробничих ресурсів для максимального збільшення обсягів продукції, що в подальшому сприятиме збільшенню прибутку від реалізації.

Впровадження ERP-системи призвело до покращення ключових показників, таких як фондівдача та фондоємність підприємства. Після реалізації цього заходу показник фондівдачі склав 1,123, що на 0,072 більше, ніж до впровадження ERP-системи. Показник фондоємності становить 0,245, що також демонструє позитивну тенденцію завдяки скороченню простоїв у виробничому процесі. Таким чином, впровадження ERP-системи на підприємстві забезпечило значний економічний ефект у сегменті необоротних активів. Це сприяло більш ефективному управлінню ресурсами та підвищенню продуктивності підприємства.

Таким чином, ефективне управління та підтримка необоротних активів є стратегічно важливими для будь-якого підприємства, оскільки вони визначають його здатність до стійкого росту і конкурентоспроможності на ринку. Підсумовуючи аналіз управління необоротними активами підприємства та пошук шляхів для його удосконалення, можна зробити наступні висновки:

1. Тлумачення категорії необоротних активів постійно еволюціонує відповідно до розвитку економічної думки. Сучасне розуміння необоротних активів включає різноманітні матеріальні і нематеріальні ресурси та права, які володіє підприємство і використовує у виробничому процесі. Ці активи поступово передають свою вартість на випускну продукцію протягом тривалого періоду, який перевищує один рік або операційний цикл. Основна мета використання необоротних активів полягає в отриманні корисного ефекту від їхнього використання. Необоротні активи відіграють ключову роль у виробничому процесі будь-якого підприємства, суттєво впливаючи на його кінцеві результати. Їх класифікація може здійснюватись за кількома ознаками, такими як: за специфікою обслуговування різних напрямів

діяльності, за формами використання у фінансових операціях, за типами функціонального призначення, за методами відображення зносу, та іншими характеристиками володіння та використання. Особливу увагу слід приділяти активам, що формуються в умовах цифрової трансформації економіки. Це включає ключові аспекти та нові класифікаційні підходи, що враховують вплив цифрових технологій на створення та управління необоротними активами. Таким чином, розуміння та класифікація необоротних активів є важливим елементом фінансового управління підприємством, спрямованим на оптимізацію їхнього використання та максимізацію ефективності виробничих процесів.

2. Необоротні активи є одним із найсуттєвіших елементів у виробничому процесі будь-якого підприємства, оскільки вони значно впливають на кінцеві результати його діяльності. Ці активи можуть бути класифіковані за різними ознаками, що відображають їхню роль і використання в господарській діяльності підприємства. Перше, на що варто звернути увагу, це характер обслуговування необоротних активів в окремих напрямках діяльності. Вони можуть бути спеціалізовані під конкретні виробничі процеси або послуги, що впливає на їхню вартість та ефективність використання. Друга ознака класифікації — форми заставного забезпечення кредиту. Необоротні активи часто використовуються як забезпечення для отримання кредитів або інших фінансових інструментів, що потребують забезпечення активами. Третя характеристика — основні функціональні види активів, які можуть включати в себе будівлі, обладнання, транспортні засоби тощо. Кожен тип активу виконує певну функцію у виробничому процесі та має свою специфіку експлуатації. Четверта ознака — характер відображення зносу. Він визначається різними методами амортизації, що впливають на зменшення вартості активів з плином часу. П'ята характеристика — характер використання у фінансово-господарській діяльності, що визначає, яким чином активи використовуються для забезпечення прибутковості та фінансової стійкості підприємства. Ці ознаки спільно формують

комплексний підхід до управління необоротними активами, спрямований на оптимізацію їхнього використання та максимізацію виробничої ефективності підприємства.

3. ТОВ «Телекарт-Прилад» є провідним виробником сучасних цифрових засобів зв'язку та телекомунікаційного обладнання на національному рівні. Крім того, компанія спеціалізується на виробництві приладів обліку електроенергії, систем авто-парковок і техніки військового призначення. Компанія відома своєю здатністю до постійного вдосконалення та адаптації до новітніх технологій, що підтверджується її активними дослідницькими розробками і впровадженням інноваційних рішень у продукцію. Внутрішнє середовище організації є критичним фактором, без якого стабільна позиція на ринку стає неможливою. Воно складається з ключових елементів, які включають управління, персонал, виробництво, фінанси, маркетинг та облік. Загалом, показники техніко-економічної ефективності підприємства демонструють позитивну динаміку протягом періоду: збільшується продуктивність праці, покращується фондівіддача та коефіцієнт оборотності обігових коштів. Однак, серед негативних аспектів слід зазначити значний спад рентабельності продажів. Аналізуючи ефективність використання необоротних активів, можна зробити наступні висновки. Ця ситуація пояснюється тим, що середньорічна вартість необоротних активів зростає швидше, ніж чистий дохід від реалізації. Така тенденція може вважатись негативною, оскільки віддача від активів зменшується. З іншого боку, це може свідчити про процеси оновлення необоротних активів підприємства, що підтверджується проведенням аналізу стану та відтворенням необоротних активів. Аналіз фондівіддачі необоротних активів, який був проведений у попередньому розділі, показав зниження ефективності використання як загальних необоротних активів, так і основних засобів зокрема. Незважаючи на те, що оновлення активів відбувається швидкими темпами, зростання обсягів виробництва та реалізації відбувається повільніше, ніж зростання вартості необоротних активів. Ця

ситуація вимагає нашої уваги до внутрішніх організаційних процесів як можливої причини зниження ефективності використання необоротних активів. Також важливо враховувати, що кожен окремий елемент необоротних активів має свій індивідуальний вплив на рівень ефективного використання необоротних активів підприємства. Протягом 2020–2022 років компанія ТОВ «Телекарт-прилад» виявила ознаки зниження фінансової стійкості, що відображається у зменшенні коефіцієнтів маневреності власного капіталу. Коефіцієнт фінансової автономії, що відображає частку власних засобів у загальній сумі, знизився на 0,2617 протягом цього періоду. У період з 2020 по 2021 рік цей показник підтримувався на прийнятному рівні, але до 2022 року він знизився нижче встановленого нормативного значення. Аналіз коефіцієнтів оптимального співвідношення власного та залученого капіталів підтверджує погіршення фінансової стійкості компанії ТОВ «Телекарт-прилад» у 2022 році. При формуванні оптимальної програми виробництва керівництво підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» віддає перевагу тим продуктам, які приносять найбільші прибутки або доходи. Однак реалізація цієї оптимальної програми часто обмежується наявністю «вузьких місць» у певних комбінаціях продукції. З урахуванням широкого асортименту виробництва, оптимізація планування за будь-яким критерієм стає складною задачею через багатфакторність поставленого завдання.

Запровадження заходів щодо удосконалення управління необоротними активами через автоматизацію системи планування обіцяє покращити використання необоротних активів на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад». Це дозволить зменшити негативний вплив на процес виробництва, підвищити ефективність використання ресурсів та збільшити загальні фінансові показники підприємства. Запровадження ребрендингу для необоротних активів має певні переваги. Оновлений імідж компанії підвищує споживчу цінність продукції. Ребрендинг сприяє удосконаленню управління активами і адаптації до нових умов ринку. Разом із цим, зміна бренду сприяє покращенню взаємодії зі співробітниками та клієнтами. Завдяки реалізації

запропонованого заходу ТОВ «Телекарт-прилад» зможе значно збільшити обсяги продажу продукції шляхом модернізації торгової марки. Впровадження цього заходу призведе до зростання фондівдачі та фондоемності, що, в свою чергу, підвищить прибутковість від реалізації продукції. Термін окупності проекту становить менше року, оскільки цей захід не потребує значних інвестицій.

Практичні розрахунки підтверджують доцільність проведення ребрендингу, адже саме він сприяє підвищенню попиту на продукцію серед клієнтів. Це призводить до завантаження основних засобів і збільшення обсягів виробництва, що позитивно впливає на показники фондівдачі, фондоемності та фондорентабельності.

Впровадження ERP-системи призвело до покращення ключових показників, таких як фондівдача та фондоемність підприємства. Таким чином, впровадження ERP-системи на підприємстві забезпечило значний економічний ефект у сегменті необоротних активів. Це сприяло більш ефективному управлінню ресурсами та підвищенню продуктивності підприємства. Таким чином, ефективне управління та підтримка необоротних активів є стратегічно важливими для будь-якого підприємства, оскільки вони визначають його здатність до стійкого росту і конкурентоспроможності на ринку.